

Čestitamo

všem članom

kolektiva ob

prazniku dela

Še pomnite, tovariši!

Še nekaj dni nas loči od dveh pomembnih praznikov — 27. aprila, dneva OF in 1. maja, mednarodnega delavskega praznika, in prav je, da se bežno ozremo v zgodovino, ki nas vedno znova in znova spominja na dogodke teh dni.

V Sloveniji je bila že 27. aprila 1941 na pobudo CK KPS ustanovljena enotna slovenska politična borbena organizacija OF. Če strnemo končni program OF, dobimo bistveno vsebino našega NOB: Osvobodilni boj slovenskega naroda je izhodišče boja za združeno Slovenijo, torej za uresničitev programa, ki ga je postavilo že revolucionarno leto 1848. OF se izreka za jugoslovansko kontinuiteto s podarkom do pravice narodne samoodločbe. OF, ki z osvobodilnim bojem ustvarja nov lik aktivnega slovenstva, bo po uradni osvoboditvi prevzela oblast celota. Uvedla bo dosledno ljudsko demokracijo in šele tedaj za-

čela reševati vsa vprašanja, ki so presegala med vojno okvir narodnoosvobodilnih front. Le-te so nastale kot množične organizacije med drugimi jugoslovanskimi narodi, ki so organizirale množice za vključitev v NOB ter postopoma vključevale v svoje vrste razne bivše politike in javne delavce. OF je v primeru z njimi prava specifičnost, kajti že ustanovljena je bila kot enotna revolucionarna organizacija. Z vključitvijo pripadnikov različnih svetovnih nazorov je predstavljala tradicijo slovenskega naroda in je kot taka imela zagotovljeno množično osnovo v vseh plasteh slovenskega ljudstva. OF ni bila nikdar zamišljena zgolj kot orodje revolucije, ampak kot osnovni vseljivski politični organizem, ki naj poveže vse ljudstvo v skupnem boju za osvoboditev in za izvedbo ljudske revolucije.

Ko je slovensko partizanstvo poleti in jeseni 1941. leta poka-

zalo že nekaj uspešnih akcij, se je OF naglo širila in razvijala. Politični sestanki so zlasti v ljubljanski pokrajini prodrli v sleherno vas, medtem ko je Ljubljana sama postala prava država v državi. Gibanje se je večkrat razpredlo celo tako na široko, da je formalna organizacija zaostajala za političnim obsegom OF. Pojav je bil mogoč zato, ker so se na terenu priključevali OF tudi pristaši tistih skupin ali bivših strank, katerih vodstva so se upirala vključiti v OF. Pri teh ljudeh je razen mržnje do okupatorja močno vplivalo globoko razočaranje nad vrhovi stare Jugoslavije, nad njenimi narodnimi strankami in političnimi formacijami. Pridružili so se fronti kot taki, ne da bi se pri tem opredelili za eno od včlanjenih skupin. V začetni dobi so se ljudje vključevali večinoma tako, kakor jih je kdo pridobil, to je pretežno po včlanjenih skupinah, zlasti

ustanovnih. Kasneje pa ni bilo več važno, kateri skupini je aktivist pripadal, ampak le to, da je delal za OF. Ob prehodu iz leta 1941 v leto 1942 se je torej OF razširila v množično gibanje, ki je postalo baza oboroženih akcij proti okupatorju in domačim izdajalcem.

Vrnimo se nazaj na zgodovinske začetke praznovanj 1. maja — mednarodnega delavskega praznika. Zgodovinske začetke praznovanj 1. maja vezano na začetke velikih stavk v osemdesetih letih prejšnjega stoletja v ZDA. Ta gibanja so dosegla svoj vrh 1. maja 1886, ko so v Chicagu razglasili splošno stavko, v kateri je sodelovalo več kot 40 tisoč delavcev. To ni bila prva stavka v ZDA, bila pa je prva takih razsežnosti. Veliki delodajalci so skušali preprečiti delavsko zborovanje, kar pa jim ni uspelo. Policija in tudi nekaj

(Nadaljevanje na 2. strani)

Še pomnite, tovariši

oddelkov vojske se je sicer spopadlo z delavstvom, vendar pa zborovanja ni mogla preprečiti. Pet delavskih voditeljev — organizatorjev stavke, so obsodili na smrt, tri na dosmrtno ječo več demonstrantov pa je bilo obsojenih na dolgoletne zaporne kazni.

Po propadu 1. internacionale je delavski razred vedno bolj čutil potrebo enotnega vodenja delavskih strank, ki so večinoma nastajale v osemdesetih letih. 14. julija 1889. leta je bil kongres marksističnih strank v Parizu, ki pomeni začetek 2. internacionale. 1. maj je bil določen kot dan solidarnosti in pregleda moči proletariata ter njegove borbe za osemurni delavnik, so-

cialno zakonodajo in splošno volilno pravico.

Leta 1893 so na kongresu v Zürichu sprejeli resolucijo, da mora biti proslavljanje 1. maja sicer posvečeno boju za osemurni delavnik, da pa mora biti hkrati tudi manifestacija trdne volje delavskega razreda, da s socialno resolucijo odpravi razredne razlike in tako stopi na pot mimo slehernega naroda od skupnega mednarodnega miru.

Pri nas so prvi maj prvič organizirano proslavljali že leta 1890, neposredno pa po kongresu II. internacionale. Proslavljali so predvsem hrvaški in slovenski delavci, ki so poudarjali svoje zahteve »treh osmic«. Proslave 1. maja pri nas so že kmalu

prerasle zahteve zgolj po boljših delovnih pogojih in višjih plačah, ter se razširile v mogočna manifestativna zborovanja, na katerih so se delavci opredeljevali za širši politični okvir boja delavskega razreda proti izkoriščanju, za večje politične in človeške pravice ljudi.

Po letu 1918 so delavci pri nas kljub terorju, strelom žandarjev, množičnim aretacijam, proslavljali 1. maj v znamenju odločilnih zahtev delavskega razreda in komunistične partije za spremembo političnega režima, za večje svoboščine in demokracijo.

1. maj je bil sprejet za državni praznik v Jugoslaviji šele leta 1945.

Še en praznik praznujemo v začetku maja, ki je vezan na zadnje dni naše borbe in revolucije, to je 9. maj — dan osvoboditve Ljubljane. Zadnje vojne operacije so potekale takole.

Jeseni leta 1944. so se nemške divizije z juga umikale in

tudi razne kvizliške formacije: ustaši, četniki, domobranci, Vlasovci, Čerkezi, Kozaki in drugi. Vse te so Nemci zbrali in jih sredi marca leta 1945. povedli v zadnjo ofenzivo proti slovenskim partizanom. Posebno hudi so bili boji na Dolenjskem in na Primorskem. Marca 1945. leta sta bila VII. in IX. korpus vključena v sestavi IV. jugoslovanske armade, ki je prodirala preko Gorskega Kotarja in Snežnika proti Trstu.

V drugi polovici aprila leta 1945. je VII. korpus prešel v zadnjo ofenzivo na Kočevskem in Kočevskem Rogu. 6. maja 1945. je ofenziva že dosegla poslednjo sovražnikovo utrjeno črto pred Ljubljano. Po hudih bojih na Ovljem je okupator v noči od 8. na 9. maj 1945. zapustil Ljubljano. Vanjo so 9. maja 1945. vkorakale enote VII. korpusa in 29. hercegovaška divizija.

Brezovar Janko

Pogovor predsednika Tita z novinarko dnevnika »Vjesnik«

Zavedam se, da je vsak pogovor, govor ali referat tovariša Tita nemogoče prikazati v skrajšani obliki, ali pa samo opisno. Kajti bistvo govorov tovariša Tita je v tem, da so zelo zgoščeni in da ima vsak njegov izgovorjeni stavek svoj pomen, tako da če bi karkoli izpustil, bi lahko škodil vsebini in pomenu govora. Kljub temu pa bom skušal na kratko opisati pogovor tovariša Tita z novinarko Vjesnika.

V nedeljski izdaji dnevnika Vjesnik dne 1. februarja 1976 je izšel zapis pogovor predsednika Tita z novinarko Vjesnika Daro Jamkovič o stanju v Zvezi komunistov Jugoslavije po 21. seji predsedstva, pismu in X. kongresu ZKJ, in o razmerah v državi po ustavnih spremembah. Pogovarjala sta se o Zvezi komunistov, o delu na področju samoupravljanja, o dolžnosti marksističnega izobraževanja, o poštenosti in nepoštenosti med člani Zveze komunistov, o neupravičenem bogatenju, o gospodarskem kriminalu, o inflaciji, o javnem obveščanju, o problemih v družini in o kadrovski politiki.

Iz tega pogovora sem izbral del, ki govori o napakah v praksi. Mislim, da je v sedanjem času zelo aktualen in prisoten povsod v naši okolici, in na katerega moramo biti zelo pozorni. Menim, da na vse dogajanje okoli sebe gledamo preveč osebno in iz lastnih koristi, s tem pa povzročamo velikokrat moralno škodo naši družbi.

VRAŠANJE: »Delavski razred in drugi delovni ljudje ne ocenjujejo dejavnosti komunistov in njihovih organizacij po deklaracijah, temveč po dejanskem političnem in družbenem ravnanju v praksi, po rezultatih njihove akcije,« je rečeno v pismu, ki ste zanj dali pobudo in ga podpisali vi, tovariš Tito, v imenu izvršnega biroja predsedstva Zveze komunistov Jugoslavije pa tovariš Stane Dolanc, v septembru leta 1972. Vsi čutijo, tovariš Tito, da se je ozračje v Zvezi komunistov in v naši družbi po

21. seji in pismu spremenilo. Marsikaj je bilo napisanega, izrečenega in ugotovljenega. Nastaja pa vtis, da v dnevni praksi prepočasno popravljamo napake in pomanjkljivosti, in celo iz-

publicami o socialističnem samoupravljanju, v praksi pa ustvarjajo odpor, dejansko preprečujejo, da bi bilo delovanje bolj učinkovito. Takih je precej tudi v sami partiji...

redno natančno ugotavljajo, kaj ni dobro, kaj ni v redu, toda pogosto pri tem tudi ostane. Poleg tega se kažejo zelo močni odpori birokratskih in raznih drugih sil, ki se zelo spretno skrivajo za lepimi besedami in

ODGOVOR: Jasno je, kajne, da se to dogaja, toda Zveza komunistov ne more kot v neki čarovniji z eno potezo vse takšne odstraniti in izločiti. To terja vztrajnega dela in veliko potrpežljivosti z ljudmi. Paziti mo-

ramo namreč, da z vodo vred ne odplovimo iz korita tudi otroka. Gledati moramo, veste, kateri človek in iz kakšnih motivov česa ni razumel, ali morda tega in onega noče razumeti. To kot tudi veliko drugih stvari je treba imeti pred očmi, ko gre za človeka. Veliko je namreč takih, ki bodo — ko jim bomo stvari pojasnili, pokazali strpnost do njih — postali nekega dne dobri komunisti. So pa tudi tisti, ki se do smrti ne bodo spremenili, ki jih lahko spreobrne samo grob.

Hotel sem reči, da je vse to sestavni del notranjega procesa nadalnje krepitve Zveze komunistov, sestavni del boja proti raznim anomalijam in napakam, pri čemer moramo gledati, da bomo vedno znali prav ravnati s tistimi, ki grešijo nevedoma. S tistimi, ki grešijo vedoma ali, kot običajno pravimo, ki zavestno grešijo, s tistimi pa ne bomo blagi, temveč bomo z njimi ostro ravnali, bodisi da jih izključimo iz partije ali drugače kaznujemo.

VPRASANJE: Mislim, tovariš Tito, da smo tako med dovršeno revolucijo kakor tudi pozneje v drugem delu socialne revolucije, uporabljali predvsem humane metode in, da se naša revolucija verjetno uvršča med najbolj humane. Toda humanost sama seveda nikoli ne zadostuje, reči hočem, da bi morali veliko več in bolj sistematično uporabljati vzgojne metode, kjer je to mogoče, seveda. Druga stvar pa je, kako postopati takrat, ko gre za sovražnike...

ODGOVOR: To je brezpogojno potrebno. Toda pri tem moramo gledati, da ne bomo zapadli oportunizmu, da ne bomo oportunisti. Revolucija je nekaj drugega kot običajno, mirno življenje. Nastopati moramo ostreje, paziti pa tudi — strinjam se z vami — da ne bodo trpeli poštene ljudje, dobri komunisti in tisti, ki lahko postanejo dobri komunisti. Kajti, če bi bili preostri, bi Zveza komunistov izgubila ugled, ustvarjali bi neupanje kot tudi prepričanje, da nismo pravični, mi pa moramo

ravnati pravično in pravilno. To je zelo pomembna in velika stvar, veliko orožje Zveze komunistov v skrbi za slehernega človeka.

Vidite, so ljudje, ki so jih vrgli iz partijskih vrst, ki pa so bili v partiji dolga leta, ki so bili v boju, a so prišli navzkriž z nekom, ki na primer danes ni več na vodilnem položaju, prej pa jih je morda lahko ožigosal kot škodljive, in tako naprej. Prišlo je do preiskave. Komisije so ugotovile, da so krivi oni, ne pa ti, ki jih je obtožil, in tako so jih vrgli iz partije. Zahtevajo, da jih sprejmejo nazaj v partijo. Prepričan sem, da nekateri med temi nikoli niso za nalašč ali zlonamerno kaj zagrešili zoper naš razvoj in zoper partijo. Zdaj pa dokaži, da jih je tisti iz ško- doželjnosti obtožil, za to in za to. Dobijo se razne obtožbe, in to. Dobijo se zelo spretni ljudje, ki so naredili veliko škode. Tudi ti- sti, ki sem jim zaupal, so delali

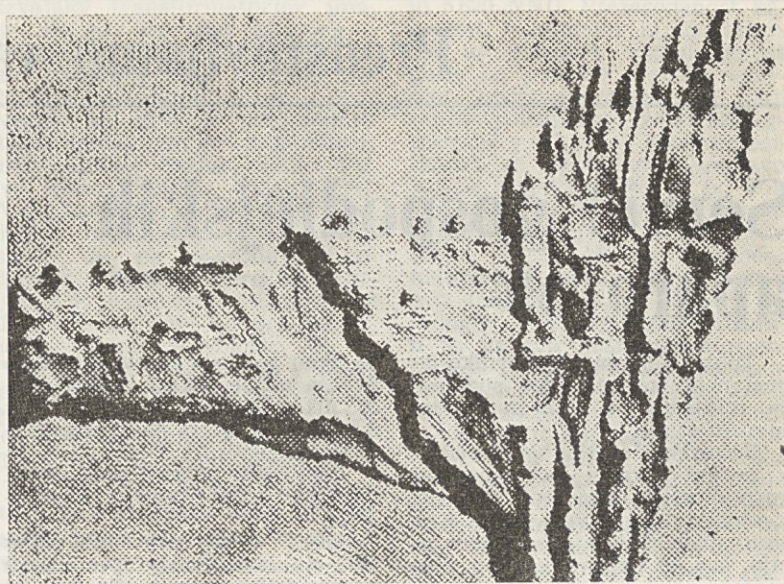
napake, pa sem jim moral one- mogočiti, da bi še naprej de- lovali.

Toda ljudje, ki so bili žrtve nepravilnih ocen in kvarnega od- nosa do kadrov, so še zunaj, še se bojujejo za partijo in radi bi bili spet sprejeti v Zvezo komu- nistov. Te primere je treba pro- učiti, to je treba urediti.

VPRAŠANJE: Prav o teh stva- reh, ki ste jih zdaj omenili, to- variš Tito, ste govorili pred ne- kaj meseci. So ljudje, ki so bili zelo hudo prizadeti, ker so jih po krivem kaznovali...

ODGOVOR: Krivične in pre- ostre kazni bomo prav lahko po- pravili in z največjo skrbjo bo- mo gledali, da dokažemo resni- co. Toda pri tem potrebujemo iskreno pomoč drugih ljudi, ki nam morajo pomagati, da bi pra- vilno presodili in da bi rehabili- tirali ljudi, ki niso krivi. Naša dolžnost je, da to storimo.

Anton Kopar

Spomenik revoluciji

Delegati govore - besedo ima...

V današnji številki STIKA začnemo novo rubriko »besedo ima...«, v kateri vam bomo vsa- kokrat predstavili po enega de- legata ali člana delegacij, ki na- stopajo v samoupravnem življe- nju našega podjetja ali izven njega.

Naj v uvodu naštejemo samo nekaj delegacij, ki delujejo pri

nas. Samo v okviru SIS (samo- upravne interesne skupnosti) de- lujejo delegati na več področjih: pri SIS za vzgojo in izobraževa- nje, za zdravstveno skupnost, otroško varstvo, socialno skrb- stvo, za raziskovalno in telesno kulturno skupnost, za zaposlo- vanje, za pokojninsko in invalid- sko zavarovanje, kmalu pa bo

zaživelo delo tudi na zboru SIS za kulturo in prosveto, za PTT promet itd. Imamo konferenco delegacij v KS Črnuče—Nadgo- rica, delegacijo v zboru združe- nega dela pri občinski skupšči- ni, delegati v samoupravni stano- vanjski skupnosti, delegate v no- voustanovljenem klubu samo- upravljalcev, delegata v osnovni šoli Črnuče in še bi lahko našte- val, vendar bodi dovolj.

Besedo naj ima tokrat za za- četek te rubrike Weithouser Branko, ki je delegat v SIS za telesno kulturno skupnost. Po- vedal nam bo nekaj misli o nji- hovem dosedanjem in bodočem delu.

»Od ustanovitve te skupnosti smo imeli do sedaj, to se pravi v slabem letu dni tri sestanke. V glavnem se pogovarjamo in od- ločamo o financiranju in razde- litvi sredstev v občinskem meri- lu na delovne organizacije, šole, športna društva, dogovarjamo se o graditvi novih športnih objek- tov, pri tem naj omenim, da se bo kmalu pričela zidava nove

športne dvorane, vendar lokaci- ja še ni dokončno določena ali bo na Ježici ali na Črnučah. V načrtu je tudi preureditev hipo- drama, ki naj bi dobil novo in lepšo podobo. Velik problem je tudi financiranje centralnega stadiona, ki ne bi smel pasti sa- mo v breme naši občini, saj je to objekt, ki ima pomen za vso Ljubljano. Predvsem pa moram poudariti, da smo do sedaj kar lepo uspeli s propagiranjem in pomočjo pri udeležbi množičnih športnih tekmovanj in pri mno- žični športni rekreaciji, ki jo predvsem poudarjajo razna TRIM tekmovanja. Udeležba pri TRIM je velika, saj se s tovrst- no športno rekreacijo ukvarja mlado in staro. Srečujemo se tu- di z različnimi problemi, ki pa jih poskušamo sproti odstranjevati.»

Toliko o delu svoje delegaci- je Branko, prihodnjič pa vam bomo predstavili novega delega- ta in zvedeli kaj o njegovem delu.

Janko Brezovar

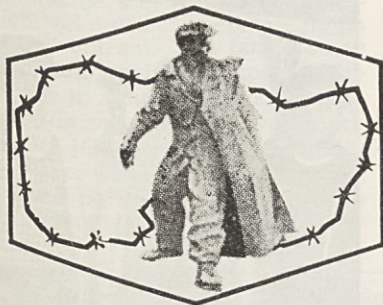
Po moreči temi nasilja - sonce svobode

Dan osvoboditve, 9. maj, je eden največjih praznikov v zgo- dovin Ljubljane. To je dan, za katerega se je borila in zanj trpela štiri dolga leta vojne.

Med številnimi prireditvami, s katerimi Ljubljana proslavlja ta veliki praznik, je tudi »Pohod po poteh partizanske Ljubljane«. Letošnje leto bo že dvajsetič sla- vililo skupaj z Ljubljano deset- tisoče šolarjev, dijakov in šport-

minu borcev XXIX. Hercegov- ske divizije in vseh tistih bor- cev VII. korpusa NOV in POS, ki so ta dan prvič stopili na ljubljanske ulice, saj so Ljub- ljančani vsakogar sprejeli kot rodne sina, rodno hčer.

Najgloblje pa so veličino te- ga dne občutili tisti, ki so sami doživljali ljubljansko epopejo. Borci in aktivisti, ki so kakor- koli pripomogli, da je bila Ljub- ljana zibelka upora in ljudske oblasti na Slovenskem, vsi tisti, ki so nenehno gledali smrti v oči, ko so se v mestu, ograjenem z visoko žično ograjo z orožjem v roki borili proti okupatorju in domačim izdajalcem, tisti, ki so kljub grožnjam s smrtjo ti- skali glasila osvobodilnega giba- nja, dajali skrivne prostore za tiskarne, sprejemali ilegalce in ranjene partizane ali pa prena- šali orožje in tisk, mnogi, ki so dajali prostore za tajna skladi- šča, desetstisoči, ki so sebi in ot- rokom odtrgovali od ust, da so lahko pomagali oskrbovati par- tizansko vojsko, ilegalce in če- dalje večje število ljudi po za- porih in taboriščih, pa tudi nji- hove nepreskrbljene družine — in pa seveda matere, očetje, že- ne in otroci, ki so čakali, da se njihovi najdražji ta dan vrnejo kot borci zmagoslavne vojske v Ljubljano. Zanje je po junaškem boju, po odpovedovanju do skraj- nosti in po moreči temi nasilja, zasijalo sonce svobode še po- sebno toplo in posebno svetlo.

nikov ne samo iz Slovenije am- pak iz vse Jugoslavije pa tudi iz tujine. Na dan »Pohoda po poteh partizanske Ljubljane« je na ulicah tak vrvež in takšno slavnostno razpoloženje, da se morda kdo ob njem celo spom- ni tistega velikega dne, ko je Ljubljana sprejela osvoboditelje. Osvoboditev Ljubljane, 9. ma- ja 1945, je bila tako veličastna, da je ostala v neizbrisnem spo-

Izobraževanje v Elmi

Predstavljamo vam

Servis gospodinjskih aparatov

Tokrat sem za sogovornika izbral nekoliko mlajšega sodelavca, mlajšega po letih in po delovnem stažu.

Tovariša Vodiška sem poiskal v našem servisu za popravilo gospodinjskih aparatov ter mu zastavil nekaj vprašanj. Ker sam spadam v njegovo generacijo, sva se pogovarjala po »domače«.

— Najbrž je to tvoja prva zaposlitev. Kako to, da si se zaposlil v Elmi in kdaj? Kakšna je bila tvoja pot v Elmi?

Po končani osnovni šoli sem šel za vajenca k nekemu privatniku, kjer sem se nameraval izučiti za električarja. Kako začneš vajeniško dobo pri privatnikih teoretično in kako to izgleda praktično, najbrž ni potrebno posebej razlagati.

Čim se naveličaš dvoriščnih del, ki nimajo kakšne posebne zveze z elektriko, iščeš nove rešitve. Tako sem si sam po enem letu in pol poiskal zaposlitev.

Z nekoliko »prakse« v elektro stroki sem dobil zaposlitev v Elmi, in sicer v oddelku transformatorjev, kjer sem sestavljal več vrst manjših transformatorjev, ki jih pri nas izdelujemo.

V podjetje sem prišel leta 1970, to delo pa sem opravljal pet let. Delo mi je bilo zelo všeč. Ker je bilo veliko naročil, sem imel možnosti delati tu-

di izven rednega delovnega časa, kar se mi je takrat poznalo tudi pri osebnem dohodku. Pač ugodnost, ki je ni na vsakem delovnem mestu.

Prav tako pa sem imel v tem oddelku dobre odnose s sodelavci.

Kljub temu sem bil julija 1975 na lastno željo premeščen v tovarniški servis. Za to, da sem šel na drugo delovno mesto, sta predvsem dva vzroka. Eden izmed najvažnejših je v načinu dela.

Delo serviserja gospodinjskih aparatov je izredno zanimivo, saj lahko spoznaš podrobno vse izdelke, ki jih izdelujemo pri nas v Elmi bodisi samostojno ali sestavljamo za Rowento, poleg tega pa večino izdelkov Rowente, ki so pri nas v prodaji. Pri popravilu teh aparatov se naučiš veliko novega.

Drugi vzrok pa je višje grupirano delovno mesto, kar pomeni višji OD.

— Kaj mi še lahko poveš o tem delovnem mestu, morda so kakšne posebnosti pri tvojem delu?

Popravilo takšnega ali drugačnega izdelka je več ali manj vsem poznano. Izdelek je treba razstaviti, zamenjati pokvarjen del ter ga ponovno sestaviti.

Zanimivost dela je tudi v tem, da se nenehno srečuješ s strankami, ki večkrat prinesejo

popravljen stvari, ki jih Elma ali Rowenta sploh ne izdeluje, včasih pa izdelke, pri katerih je prišlo do okvare na nekoliko čuden način ali iz čiste malomarnosti. Stranke so seveda različne.

Interesantno je, da stranke z nižjim standardom račune plačajo vedno redno brez ugovorov, medtem ko stranke z višjim standardom »Jara gospoda« iščejo razne rešitve, vzroke, krivice in luknje, kjer hočejo priti skozi s čim manjšimi stroški ali na tuj račun.

Dela imamo v servisu vedno toliko, da lahko vsak izdelek v doglednem roku popravimo. V servisu smo zaposleni trije delavci, ki smo v dobrih odnosih.

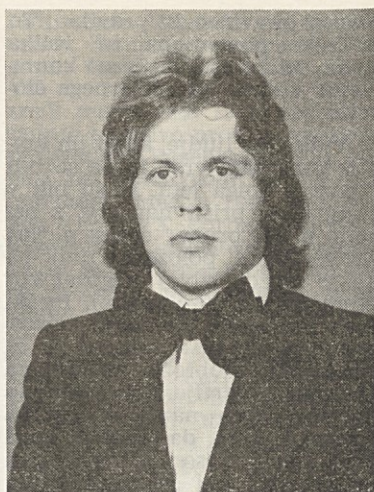
Mislim, da je zadovoljstvo pri delu in dober odnos s sodelavci že veliko.

— Kaj misliš o izobraževanju mladih v delovnih organizacijah?

Vedno sem imel v mislih končati srednjo šolo. Rad bi si pridobil srednjo izobrazbo. Pred dvema leti sem se vpisal na srednjo ekonomsko šolo v Ljubljani kot izredni slušatelj. Šolanje mi gre počasi, vendar vseeno upam, da bom prej ali slej končal šolo. Vsekakor pa hočem imeti tudi nekaj prostega časa.

— Deluješ tudi na družbenopolitičnem področju?

V zadnjih treh letih sem aktivno vključen v sekretariat OO ZSMS Elme, v lanskem letu sem se vključil tudi v ZK. Kakšnih pomembnejših funkcij nisem imel. Trenutno sem izvoljen za podpisnika samoupravnega sporazuma o družbeni samozaščiti, ter delegat za konferenco delegacij SIS za PTT promet.

— Kaj misliš o informiranosti mladih v naši delovni organizaciji oziroma o informiranosti na sploh.

Po mojem mišljenju je informiranost v Elmi problem, ne samo pri nas mladih ampak tudi pri starejših.

Čeprav se tudi pri nas potroši precej papirja se še vedno dogaja, da grede bistvene stvari, o katerih bi morali razpravljati, mimo.

— Kaj delaš v prostem času?

Razmišljam o rešitvi stanovanjskega vprašanja, dajem oglase v časopise, ponudbe na oglase in se sploh trudim, da bi prišel do svojega življenjskega kotička, kar je po šestih letih bivanja v samskem domu popolnoma razumljivo.

— Imaš kakšno posebno željo?

Ustvariti življenjske pogoje v mojih letih vsekakor ni prezdodaj. To je navažnejši cilj vsakega posameznika.

PS. Stanovanjski problem danes ni samo problem sodelavca, s katerim sem se pogovarjal, ampak problem večine mladih. Morda bo prav zaradi tega potrebno še naprej razmišljati o graditvi najemnih stanovanj, kajti le tako bomo lahko obdržali v podjetju ljudi, ki nam bodo v bodoče potrebni.

Stefan Kranjec

Mladinski nagradni natečaj

Ob 30-letnici vstaje narodov Jugoslavije glasilo Zveze komunistov Jugoslavije »Komunist« razpisuje nagradni natečaj za spise o temah:

- Mladost revolucije,
 - Mladi in Zveza komunistov.
- Pravico do udeležbe imajo vsi mladi ljudje do 28. leta starosti. Za najboljše prispevke bodo podeljene naslednje nagrade:
- tri prve vrednosti 2.000 din;
 - tri druge vrednosti 1.000 din
 - tri tretje vrednosti 500 din

Prispevki bodo ocenjevani po skupinah udeležencev natečaja, in sicer: zaposleni in nezaposleni, srednješolci in študenti.

Nagrade so različni kompleti knjig po lastni izbiri v višini nagrade.

»Komunist« bo poleg nagrajenih objavil tudi nekaj drugih uspešnih prispevkov.

Izbira oblik je prosta, besedilo pa ne sme biti daljše od petih tipkanih strani časopisnega presledka. Prispevki so lahko napisani v kateremkoli jeziku narodov in narodnosti Jugoslavije. Rok predaje je 1. maj 1976. Prispevke lahko pošljete na naslov uredništva vseh izdaj Komunist ali pa na naslov republiških izdaj (z oznako »Za mladinski natečaj«). Rezultati natečaja bodo objavljeni v Komunistu 24. maja. Komunist se obrača na vse mladinke in mladince z naslednjim obvestilom:

Upamo, ko boste pisali o temah iz tega natečaja, da boste izhajali predvsem iz lastnih izkušenj, opažanj in doživetij v okoljih, v katerih živite in delate in jih kar najbolj konkretno povežemo s tistim, kar ste do sedaj prebrali ali pa slišali od starejših.

Tema Mladost revolucije zahteva od vas, da izhajate iz naše sedanjosti, dosežkov v graditvi samoupravnih socialističnih odnosov in misli tovariša Tita ter napišete, kako vidite našo revolucijo in vlogo mladine v njeni nadaljnji krepitvi in bogatitvi.

Prav tako pričakujemo, da boste tudi pri temi »Mladi in Zveza komunistov« kar najbolj konkretni in da boste pisali o svojih stališčih in o tem, kako se mladi pripravljajo za sprejem v Zvezo komunistov in kakšen je odnos Zveze komunistov do njih, kako se vključujejo v delo družbenopolitičnih organizacij.

Pri izbiri najboljših del bomo upoštevali predvsem izvirnost doživetja in poznavanje pravih življenjskih situacij. Vsekakor pa bo pomembno tudi to, koliko boste in lepo pisali o teh svojih opažanjih.

Pozivamo vse mladinke in mladince v Elmi, da se v čim večjem številu odzovejo s svojimi spisi na nagradni natečaj in jim želimo veliko sreče.

Anton Kopar

Namizni tenis

V povratnem prijateljskem dvoboju z ekipo kasarne Ivana Cankarja, smo tokrat potegnili krajši konec. Ekipo, v kateri igra naš Marjan je bila okrepljena z vodnikom Popovičem, ki je bil tokrat najboljši. Tudi Marjan je uspešno zastopal vojaško ekipo in z dvema zmagama še povečal vodstvo svoje ekipe.

Končni rezultat je bil 5:1 za razpoložene goste. Za Elmo sem tokrat dosegel le častno zmago.

Srečanje je bilo odigrano v prenovljeni klubski sobi v kleti Črnuškega vrtca. Škoda je, da je bil prvi nastop v tem prostoru kronan s porazom! Ker po dveh srečanjih še vedno ni znan zmagovalec, se bomo v mesecu aprilu ali maju še enkrat pomerili na Vrhniki. Bomo videli, če bo takrat veljalo pravilo — slab začetek, dober konec.

Brane Weithouser

Ekipo Elme

Kako je s prodajo transformatorjev

Prodaja transformatorjev predstavlja ca. 10% realizacije naše organizacije združenega dela. Proizvodnja transformatorjev sloni predvsem na individualnih naročilih. Čeprav je sklenjenih nekaj letnih pogodb za večje količine transformatorjev, ne bi mogli govoriti o neki serijski proizvodnji, ker je tudi način izdelave vse prej kot serijski. Ta individualnost pa nam prinaša to prednost, da se prodajne cene lahko formirajo na osnovi predkalkulacije prosto, glede na

ponudbo in povpraševanje na trgu. Mislim, da je transformator eden od naših perspektivnih izdelkov, ki nam v danih možnostih nudi dovolj dela in dohodka, vendar pa se mu posveča premalo pozornosti. To res ni »komercialni izdelek« za široko potrošnjo, kot npr. gospodinjski aparati, ampak je izdelek po katerem povpraševanje raste vzporedno z razmahom celotnega gospodarstva.

Na jugoslovanskem trgu je konkurenca zelo močna. Vsi pro-

izvajalci transformatorjev imajo boljše prodajne pogoje — krajše dobavne roke, višji odstotek rabata — le v kvaliteti nekatere prekašamo. Samo v Sloveniji se bavi s proizvodnjo transformatorjev več organizacij: npr. »Iskra« Sežana, »Ela« Novo mesto, »RSC« Velenje itd. Vse navedene organizacije pa imajo pred nami še to prednost, da so osvojile tehnologijo izdelave transformatorjev z E jedri vseh velikosti od I do X, medtem ko pri nas izdelujemo samo velikosti III, V, VII, VIII in IX. To jim prinaša še dodatne možnosti za serijsko proizvodnjo transformatorjev (npr. velike serije velikosti I in II za potrebe radioindustrije).

Kljub temu, da konjunktura na trgu močno upada, tega ne moremo trditi za transformatorje. V letu 1975 je bil zastavljen in dosežen plan pri prodaji transformatorjev naslednji:

	din	%	NNU	%
Plan	18,000.000	100	65000	100
Realizirano	19,469.511	108	67607	104

Tudi v letošnjem letu je čuti porast naročil, kar smo tudi pričakovali, saj je zastavljeni plan prodaje 24,000.000 din oziroma 78.000 NNU dovolj zgovoren dokaz, čeprav je v tem planu že upoštevana povečana kapaciteta proizvodnje s tremi novimi navijalnimi stroji.

Vendar pa je bila proizvodnja transformatorjev preslabo pripravljena za start v novo poslovno leto. V januarju je bilo realizirano samo za 1,189.742 din in 3.921 NNU namesto planiranih 2,000.000 in 6500 NNU. Čeprav je bilo naročil dovolj in tudi nerealiziranih naročil iz prejšnjega leta je precej ostalo, se je pojavila desortiranost na navijalnih strojih (pomanjkanje tuljavnikov »Gorenjek«). Drugi problem pa je nastopil pri polizdelkih, ki jih izdelujejo ključavničarji. Ker je bila ob koncu leta tendenca za čim nižjimi zalogami v skladiščih, so v oddelku ključavničarjev izdelovali samo polizdelke za definitivna naročila. Posledica tega se je pokazala že v januarju, in sicer v nekompletnih polizdelkih, ki so potrebni za izdelavo transformatorjev določenega tipa in velikosti. Tretji problem pa je bil v pomanjkanju nekaterih velikosti jedrne pločevine, ki pa je bil delno odpravljen z nabavo jedrne pločevine pri zunanjem dobavitelju. Vsi navedeni problemi so se nadaljevali v mesecu februarju. Realizacija je bila nekaj boljša, in sicer 1,769.408 din

in 5.620 NNU. Prezasedenost kapacitet v oddelku ključavničarjev in preslaba organiziranost glede na potrebe v trafo delavnici, neorganiziranost pri lakiranju polizdelkov za transformatorje v lakirnici, nezainteresiranost za pravočasno izdelavo jedrne pločevine, nas je po dolgih letih pripeljala do prvega storniranja naročila transformatorjev, ki so bili že v končni montaži. Naročilo nam je stornirala ladjedelnica, ki smo jo po mnogih letih zopet zainteresirali za nabavo naših transformatorjev. Treba je vedeti, da so v ladjedelništvu vezani na točen datum izdelave oz. popravila ladje, za vsak dan zakasnitve plačujejo zelo visoke penale, zato je razumljiv storno naročila, pri katerem smo prekoračili dobavni rok za 6 tednov, pa čeprav je bilo do finalizacije samo še nekaj dni. Ni treba posebej poudarjati, da smo s tem zopet izgubili perspektivnega kupca.

Kljub temu, da bo realizacija v mesecu marcu verjetno v okviru plana, so prej navedeni problemi še vedno aktualni. Tudi nerealiziranih naročil iz prejšnjih mesecev in iz marca bo ostalo za preko 1,000.000 din. Zato se ponovno pojavlja vprašanje novih stornov, še posebno zaradi novega zakona o zavarovanju plačil med uporabniki družbenih sredstev, ki je pričel veljati s 1. 4. 1976.

Premalo se zavedamo resnosti celotne situacije in namesto, da bi skušali storiti na področju transformatorjev čim več, zanamajamo razvoj. Nič nam ne pomaga še tako veliko povpraševanje za transformatorji, če mu kapacitativno nismo kos. Zato se moramo zadovoljiti z malo-serijskimi naročili. Poleg tega pa imamo že sedaj predolge dobavne roke, 4—12 tednov, odvisno od tipa naročenega transformatorja, pa še te ne redko prekorajmo za dodatne 4 tedne. Konkurenčne organizacije konstantno izdelujejo transformatorje v zelo kratkih dobavnih rokih (3—5 dni) in s tem iztržijo še enkrat več. S tem si tudi nekajkrat povečajo obračunan material — to pa zopet pomeni denar. Ne zavedamo se tudi, da smo kupce, ki smo jim dvakrat, trikrat krepko podaljšali dobavni rok, izgubili za nekaj časa, morada za vedno, in da jih bomo zelo težko spet pridobili. Zakaj ne bi enkrat razmišljali tudi v tej smeri?

Stanka Kopitar

Veleslalom in rekreacijski izlet

V Kranjski gori je bilo 6. marca sedmo sindikalno prvenstvo Ljubljane v veleslalomu. Na razpis in večkratne objave po zvočniku se je za tekmovalce prijavilo 13 tekmovalcev. Veliko več pa je bilo tistih, ki so se pridružili skupini tekmovalcev in soboto izkoristili za rekreacijo na snegu in ledu.

Dobro razpoloženi smo se po uri in pol dolge vožnje ustavili na parkirnem prostoru v bližini tekmovalnih prog. Sneg, ki je rahlo padal, ni zmotil organizatorjev, ki so proge dobro pripravili. Tekmovanje je potekalo na sedmih progah, torej za vsako starostno kategorijo je bila

Proga je bila zmrznjena in trda. Za naše fante je bil to hkrati trening in tekmovanje, kajti časa za priprave je bilo malo. Sedaj bom predstavil ekipo, ki nas je zastopala v Kranjski gori, obenem pa bom objavil rezultate, ki so jih dosegli.

Iz tabele se vidi, da je za našimi smučarji lepa vrsta tekmovalcev, ki so pričakovali boljšo uvrstitev. Pomembno je tudi to, da ni prišlo do nobene poškodbe, le Tušar Janezu je pri srečanju z nekim smučarjem počila leva smučka.

Ostali, ki niso tekmovali, bilo jih je 43, so smučali rekreativno, nekaj jih je drsalo na

druga proga. Od naših je startalo deset tekmovalcev, katerim je vodja ekipe Bedenk Janez razdelil startne številke. Trije prijavljeni tekmovalci so ostali doma zaradi bolezni. Naši fantje so se pomešali v pisani množici smučarjev in smučark. Objavljeno je bilo, da se je za tekmovalce prijavilo 1624 tekmovalcev in tekmovalk. To je seveda evropski rekord po masovnosti za tovrstna tekmovalja.

drsališču ob gostišču Mojca, nekateri pa so kegljali v hotelu Kompas in Larix. Vsakdo je našel nekaj, kar ga je razvedrilo. Tudi naš fotograf Albert je pridno pritiskal na svoj aparat in vam na teh dveh posnetkih prikazuje dva motiva s sindikalnega tekmovalja in izleta v Kranjski gori.

Brane Weithouser

Ime tekmovalca	dosežena uvrstitev	št. nastopajočih
Perhne Branko	29	50
Matjan Jože	129	137
Pavlin Anton	93	137
Tušar Janez	111	133
Bedenk Janez	diskvalificiran	147
Pečar Bojan	93	128
Jurše Božo	odstopil	128
Zupančič Silvo	76	128
Pirnat Janez	odstopil	128
Bedenk Janez	43	128

Montaža transformatorjev

Letovanje v letu 1976

Na zborih delovnih ljudi v mesecu marcu 1976 in konferenci sindikata smo se odločili za način koriščenja sredstev za letni dopust, ki omogoča velikemu številu delavcev, da gredo na letovanje ali v naš počitniški dom v Bašani ali na Sorico ali pa kam drugam.

V letu 1976 bo vsak upravičenec do letnega dopusta prejel izplačan regres 750,00 din. Preostali regres pa bo koriščen za regresiranje penzijskih uslug v Bašani, Sorici in izven teh počitniških enot, in sicer:

I. LETOVANJE V BAŠANIJI:
Sezona se bo uradno pričela 1. 6. 1976 in bo trajala uradno do 15. 9. 1976.

Penzijski teden traja 10 oz. 11 dni in bodo menjave vsakega 1., 11. in 21. v mesecu, možno pa je tudi 5 oz. 6-dnevno letovanje.

1. Polni penzion za člane kolektiva znaša 60,00 din z regresiranjem pa bodo cene naslednje:

— člani kolektiva, njihove vzdrževane osebe, otroci, rojeni do vključno leta 1968 — 30 din;

— otroci rojeni v letih 1969—1974 — 15 din;

— otroci rojeni v letu 1975 in mlajši ne plačajo penziona in niso upravičeni do posebne prehrane.

Zaposleni zakonci in zaposleni samski otroci, ki živijo v skupnem gospodinjstvu, plačajo polno ceno 60 din.

Cene individualnim uslugam so naslednje:

a) za člane kolektiva z dokazilom:

zajtrk 10 din
kosilo 30 din
večerja 25 din
prenočišče 5 din
b) za tuje goste:
— polni penzion 100 din.
— Posamezni obrok:

zajtrk 10 din
kosilo 35 din
večerja 30 din
prenočišče 40 din

Otroci, rojeni leta 1969 in mlajši, imajo 50 % popusta, rojeni v letu 1975 in mlajši ne plačajo penziona in prenočišča in niso upravičeni do posebne prehrane.

c) Šotornine — samo za člane kolektiva z nakazilom po osebi:

zajtrk 8 din
kosilo 27 din
večerja 20 din
prenočišče — šotor — 3 din.

Izpolnjeno prijavo za letovanje v Bašani oddajte do 30. 4. 1976 pri socialni delavki. Tri dni po prejemu potrditve prijave ste dolžni vplačati akontacijo 100 din po osebi, sicer bomo smatrali, da niste zainteresirani, preostali znesek pa najmanj 10 dni pred nastopom letovanja.

II. LETOVANJE NA SORICI:

Omogočeno je skozi vse leto po ceni 10 din za osebo na dan. Kdor bo koristil obroke hrane v sosednem gostišču, se mu bo priznal regres v isti višini in pod istimi pogoji kot za Bašano.

III. LETOVANJE IZVEN NAŠIH POČITNIŠKIH ENOT:

Za to obliko letovanja bo vsak upravičenec lahko prejel regres v višini 80 din za penzijski dan, in sicer za najmanj 5 in največ 10-dnevno letovanje. Ta regres bodo lahko koristili tudi njegovi vzdrževani člani družine. Otroci rojeni v letih 1969—1974 pa 40 din na penzijski dan.

Za letovanje v PD Bašani pri drugem podjetju se prizna regres 30 din za odrasle upravičence oz. 15 din za otroke. V letu 1976 se bodo regresirale tudi njegove kolonije, ne pa tudi šola v naravi, ki spada v učni program.

Za izplačilo dodatnega regresa mora vsak upravičenec dostaviti RAČUN počitniške enote o plačanih penzijskih uslugah, ali RAČUN turističnega društva o

plačani turistični taksi o letovanju v campu ali privatnih sobah.

Iz računa mora biti razvidno: — število penzijskih dni (od vključnega do zaključnega datuma);

— število letovalcev in njih imena.

Vse nepopolne ali »naknadno« popravljene račune bomo zavrnili, zato bodite pazljivi pri izdaji računov.

Vse sodelavce tudi obveščamo, da lahko koristijo samo 1 obliko regresiranja oz. dve, če letujejo po 5 dni v Bašani ali Sorici, ali 5 dni izven.

Želimo vam prijetno letovanje!

Jana Gostinčar

ZAHVALA

Ob smrti naše upokojenke Marije Bec se iskreno zahvaljujem vsem sosedom in Sindikalni organizaciji za podarjena venca, ter vsem sodelavcem za spremstvo na njeni zadnji poti.

Julka Skvarča

Srečanje šahistov Elme in šahistov Društva invalidov občine Ljubljana-Bežigrad. Naši so se predvsem držali olimpijskega načela: važno je sodelovati!

Glasilo STIK izdaja delovna skupnost ELMA — tovarna gospodinjstev aparatov in elektromateriala Ljubljana — Črnuče Ureja ga uredniški odbor, izhaja enkrat mesečno.

Odgovorni urednik:

Milan Vukašinovič

Telefon: 343-271, int. 50

Rokopisov ne vračamo.

Tisk: Tiskarna LJUBLJANA v Ljubljani

Fondue

Kadar povabite na večerjo prijatelje, si prav gotovo ne želite, da bi prebili dober del večera v kuhinji. Prijatelje ste vendar povabili zato, da boste z njimi preživeli prijeten večer. Za takšne priložnosti si omislite FONDUE.

Fondue sestavlja kotliček iz aluminija, pod katerim je vgrajen el. grelec moči 700 W.

Vgrajeni termostat nam omogoča izbiro temperature, katera pa v nobenem primeru ne preseže 190 °C. Zaradi te lastnosti se nam olje v kotličku ne pregreje in je uporabno za večkratno uporabo.

K priboru sodijo še 4 vilice, katere lahko poljubno uporabljamo pri pripravi jedi na tem aparatu.

Pripravljanje gurmanskih poslastic v fondiju nosi nekakšen pečat obrednosti. Fondue prinesite na mizo, zraven še živila in dodatke, iz katerih si bodo gostje sami pripravljali prigrizke:

— zrezano meso; najprimernejši sta pljučna pečenka in svinjska rebra;

— začimbe; sol, poper, sladka paprika...

— hladne omake, ki jih lahko kupite v trgovini ali jih sami pripravite. Kot osnovo vzemite majonezo in ji pridajte za:

TATARSKO OMAKA

1 trdo kuhano jajce, 1 žlico gorčice, 1 seseklano čebulo ali solatko, 3 narezane kisle kumarice, 1 žlico sesekljanih kaper in 1 žlico sesekljane petršilja.

REMULADNO OMAKA

— skodelico majoneze in žlico gorčice.

ZELENO OMAKA

skodelici majoneze pridajte 2 žlici sesekljanih kaper, 4 sesekljane kumarice, 2 žlici špinatnega soka.

— Sir: najprimernejša sta grojer in ementalec.

— Sadje.

Prigrizek boste zalili z dobrim vinom. Prijetno vzdušje bo poročilo za uspešen večer, ki ga boste imeli še dolgo v spominu. MESNI FONDUE.

Kvalitetno meso, npr. pljučno pečenko zrežite na majhne koščke. V kotličku razgrejte olje. Vsakdo bo nabodel košček mesa na posebne vilice z dolgim ročajem. Meso bo potapljalo v olje in ga ocvrlo po svojem okusu, pa tudi začini si ga bo vsak po svoje.

KOKOŠ NA CIGANSKI NAČIN
Namesto olja imate v kotličku čisto in prej zavreto kokošjo juho. Kokošje meso narežite na majhne koščke, ki jih nato vsak sam nabada na vilice in si jih skuha v juhi. Kuhanje je daljše, toda napeto in jed je slastna.

SIROV FONDUE

Grojer ali ementaler narežite na koščke. V kotliček dajte malo belega vina in narezan sir. Segrevajte, da se sir razpusti. Na vilice nataknite narezane koščke kruha. Kruh pomakajte v raztopljen sir. Dobili boste slastne grizljaje.

ČOKOLADNI FONDUE

V kotličku raztopite jedilno čokolado, dodajte malo sladke smetane in konjaka. V zmes pomakajte četrtinke dobro ohlajenih sadežev hrušk, breskev, marelic. Sadje je lahko presno ali konzervirano. V čokoladni fondue lahko pomakate še lešnike ali koščke peciva.

MORSKI RAKCI

Na konico vilic nabodete košček izluščenega rakčevega repa. Rakčeve repke prej povaljajte v moki. Repke ocvrite v olju.

Električni fondue ima vse oblike električnega cvrtnika (friteza), kar mu v veliki meri poveča vrednost uporabnosti.

Cena: 500,00 ND.

Brane Kavčič

